

Aktualitātes Sieviešu un vīriešu vienlīdzīgu iespēju un tiesību veicināšanā

Latvijā:

Lai veicinātu jauniešu izglītošanu par dzimumu līdztiesību, kā arī par cieņpilnu un nevardarbīgu attiecību veidošanu, Labklājības ministrija sadarbībā ar biedrību "Centrs MARTA" oktobrī rīkoja radošo sarunu darbnīcu ciklu jauniešiem "Kā mācēt attiecības?". Jelgavā, Rēzeknē, Kuldīgā un Siguldā norisinājās sarunu darbnīcas jauniešiem vecumā no 15 līdz 19 gadiem, kuru laikā ar neformālo izglītības metožu palīdzību tika veicināta jauniešu izpratne par dzimumu līdztiesību un pilnveidotas jauniešu prasmes par cieņpilnu un līdztiesībā balstītu attiecību veidošanu un vardarbības mazināšanu sabiedrībā.

11. oktobrī norisinājās Sabiedrības integrācijas fonda rīkotā diskusija "Dzimumu identitāte un segregācija darba tirgū". Diskusijā piedalījās darba devēji un to pārstāvji no dažādām nozarēm. Sarunas laikā tās dalībnieki meklēja atbildes uz jautājumiem par dzimumu identitāti un segregāciju darba tirgū – kāpēc pastāv darba dalījums pēc dzimuma pazīmēm? Kas ir atbildīgs par tā mazināšanu? u.c. jautājumiem.

12. oktobrī norisinājās Sabiedrības integrācijas fonda diskusija "Vai darba devējs (automātiski) mūs daļa sievietēs un vīriešos?", kas pulcēja uzņēmējus, ekspertus no dažādām nozarēm un studentus, lai kopā diskutētu par dzimuma diskrimināciju, stereotipiem un dzimumu līdztiesību darba tirgū.

Uzņēmums IKEA ir uzsācis sociālās atbildības iniciatīvu "Pamani vardarbību" un ir radījuši unikālu kolekciju sadarbībā ar mākslinieku Kristianu Brekti, aktualizējot vardarbības ģimenē tēmu. Iniciatīvas mērķis ir pievērst uzmanību šai problēmai un iedrošināt gan cietušos, gan līdzcilvēkus neklusēt par to. Visa iegūtā peļņa no kolekcijas tiks ziedota ģimenes krīzes centru labiekārtošanai.

Š.g. 20. oktobrī Rīgas konferences 2022 ietvaros ar Kanādas vēstniecības atbalstu norisinājās diskusija par sieviešu lomu konfliktu risināšanā. Diskusijas laikā tika apskatīti labās prakses piemēri par sieviešu iesaisti konflikta zonās, kā arī tika diskutēts par veidiem, kā veicināt sieviešu iesaisti konfliktu risināšanā un kā stiprināt sieviešu iespējas un tiesības konflikta situācijās.

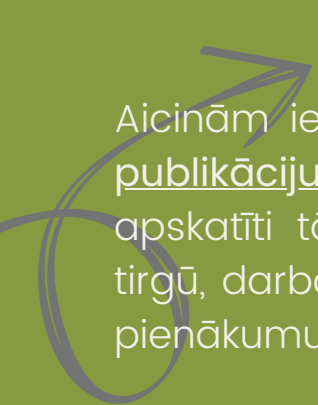
Oktobris visā pasaulē tiek atzīmēts kā krūts veselības mēnesis. Arī Latvijā ārsti īpaši uzrunā sievietes veikt krūšu pārbaudi. Šobrīd Latvijā aicinājumam veikt mamogrāfijas izmeklējumu atsaucas tikai 42% uzaicināto sieviešu.

Š. g. 1. oktobrī norisinājās 14. Saeimas vēlēšanas. Gandrīz trešdaļa no 2022. gadā Saeimā ievēlētajiem deputātiem ir sievietes (30 sievietes no 100 deputātiem jeb 30%). Tas ir par 1% zemāks rādītājs nekā 13. Saeimas vēlēšanās.

Biedrība "Centrs MARTA" ar ANO Bēgļu aģentūras (UNHCR) atbalstu 21. oktobrī rīkoja izglītojošu semināru "Cilvēku tirdzniecības problemātika. Kā atpazīt upuri un novirzīt pēc palīdzības". Semināra mērķis bija veicināt dalībnieku izpratni par cilvēku tirdzniecības problemātiku un aktuālajām tendencēm Latvijā, īpaši pievēršot uzmanību Ukrainas kara bēgļu riskiem būt pakļautiem ekspluatācijai.

Eiropā:

Eiropas Dzimumu līdztiesības institūts 24. oktobrī publicēja Eiropas Dzimumu līdztiesības indeksu 2022. Indeksa izvērtējums balstījās 2020. gada datos, izvērtējot tādas jomas kā zināšanas, nauda, darbs, vara, laiks, veselība. Šogad īpaša uzmanība indeksā tika pievērsta Covid-19 pandēmijas radītajām sekām un negatīvajai ietekmei uz panākto progresu dzimumu līdztiesības jomā. Papildus šīm tēmām 2022. gada indeksā tiek apskatīta arī ar dzimumu saistīta vardarbība un vardarbība ģimenē. Latvija ar 61.4 punktiem, kur 100 punkti nozīmē pilnīgu dzimumu līdztiesību, ieņem 16. vietu starp 27 ES dalībvalstīm.

Aicinām iepazīties ar Eiropas Dzimumu līdztiesības institūta jaunāko publikāciju par jauniešu situāciju Covid-19 seku kontekstā, kurā tiek apskatīti tādi aspekti kā nodarbinātība, dzimumu līdztiesība darba tirgū, darba un privātās dzīves līdzsvars, kā arī nevienlīdzīga aprūpes pienākumu sadale.

Eiropas Savienības Padome š.g. 17. oktobrī apstiprināja ES tiesību aktu ar mērķi uzlabot dzimumu līdzsvaru uzņēmumu valdēs. Direktīva būs jātransponē valsts tiesību aktos līdz 2026. gadam, paredzot, ka vismaz 40% direktoru bez izpildvarām amatu biržā kotētos uzņēmumos vajadzētu ieņemt nepietiekami pārstāvētā dzimuma pārstāvjiem. Ja dalībvalstis izvēlēsies jaunus noteikumus piemērot gan direktoriem ar izpildpilnvarām, gan direktoriem bez izpildpilnvarām, mērķrādītājs būtu 33% līdz 2026. gadam visiem direktoru amatiem. Direktīva vēl ir jāpieņem Eiropas Parlamentam.

Eiropas Dzimumu līdztiesības institūts ir publicējis jaunu pētījumu par Eiropas Savienības juridisko un politikas pieeju dzimumu līdztiesības jautājumiem un kā tā ir attīstījusies laika gaitā.

Aicinām iepazīties ar Eiropas Dzimumu līdztiesības institūta jaunāko pētījumu par dzimumu līdztiesības aspekta integrēšanu pētniecības jomā, lai veicinātu konkurētspēju un inovācijas pētniecības jomā Eiropā.

Eiropas Parlaments no 24. līdz 30. oktobrim organizēja trešo Eiropas Dzimumu līdztiesības nedēļu, kuras laikā Eiropas Parlamenta Komitejas un delegācijas organizēja dažādas diskusijas un pasākumus par jautājumiem, kas saistīti ar dzimumu līdztiesību.

Eiropas Komisija oktobrī ir uzsākusi darbu pie Eiropas Prasmju gada, kurš uzsāksies 2023. gadā. Kā viena no prioritātēm Eiropas Prasmju gada kontekstā ir iezīmēta sieviešu prasmju veicināšana tehnoloģiju un IT jomā – tikai viena no sešiem IT speciālistiem Eiropā ir sieviete, bet STEM studiju programmu absolventu vidū sievietes ir tikai katra trešā.

No 3. līdz 4. oktobrim Prāgā norisinājās konference par dzimumu līdztiesību un ekonomiku, kuru rīkoja Čehijas prezidentūra ES Padomē. Konference pulcēja pārstāvjus no Eiropas Komisijas, Eiropas Parlamenta, ES dalībvalstīm un kandidātvalstīm, ES aģentūrām, nevalstiskajām organizācijām, kā arī sociālajiem partneriem.

12. oktobrī Briselē tikās ES dalībvalstu un Ukrainas parlamenta vadītājas sievietes, lai pārrunātu humanitāro situāciju un palīdzību Ukrainas bēgļiem. Parlamenta vadītajas no Čehijas, Kipras, Latvijas, Lietuvas, Polijas, Slovēnijas un Ukrainas apmeklēja Ukrainas pilsoniskās sabiedrības centru, kā arī Polijas Seima organizētās izstādes atklāšanu par Ukrainas sievietēm.

Pasaulē:

Š.g. 11. oktobrī tika atzīmēta Starptautiskā meiteņu diena (international Day of the Girl Child), kas tika ieviesta kā ANO iniciatīva 2011. gadā, pieņemot rezolūciju 66/170. Šogad īpaša uzmanība šīs dienas ietvaros tika veltīta sieviešu un meiteņu tiesībām un meiteņu līderībai kā ieguldījumam nākotnē.

15. oktobrī tika atzīmēta Starptautiskā lauku sieviešu diena (International Day of Rural Women), kas tika izveidota 2007. gadā, pieņemot ANO Ģenerālasamblejas Rezolūciju 62/136. Šogad ANO īpašu uzmanību veltīja dzīves dārdzības un enerģētikas krīzei un tam, kā lauku sievietes saskaras ar krīzes radītajām grūtībām.

Š.g. oktobrī aprit 22 gadi kopš Sievietes, miers un drošība ANO rezolūcijas pieņemšanas. ANO Ģenerālsekretārs ir publicējis 2022. gada ziņojumu par sievietēm, mieru un drošību, norādot, ka, pasliktinoties miera situācijai pasaulē, būtiski tiek ietekmēta sieviešu un meiteņu labklājība un drošība konfliktu skartajos reģionos.

Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija (OECD) ir publicējusi pētījumu par uzņēmumu lomu darba samaksas atšķirības veidošanā starp vīriešiem un sievietēm Vācijā.
